

- здійснення єдиної інноваційної політики, координація діяльності всіх підрозділів у цій сфері;
- забезпечення фінансами і матеріальними ресурсами програм інноваційної діяльності;
- забезпечення кваліфікованим персоналом;
- створення проєктних груп задля вирішення інноваційних питань у найкоротші строки.

В цих умовах, українці не можуть залишатися сам на сам із відбудовою своєї зруйнованої країни. Такий варіант реконструкції буде повільним, дорогим і загрожує ризиками призвести до втрати країни. Україні потрібна широка міжнародна підтримка та потужне фінансове плече, які дозволять протягом наступних 7–10 років не лише відбудувати але й модернізувати Україну до рівня, що дозволить стати повноправним членом Європейського Союзу.

Список використаних джерел:

1. Георгій Зубко. З чого починати відбудову України. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/07/21/689447/>.
2. Пилипенко Ярослав. Відбудова України після війни: хто, як і за чий гроші. Економічна правда / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/05/19/687200/>.
3. Мартина Богуславець / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://lb.ua/blog/martyna_boguslavets/524339_plan_vidnovlennya_ukraini_rozpochati.html.

Моторіна П. В.

студентка ІІ ЕМ_К групи

керівник: Кукіна Н В.

к.е.н., доцент

*Таврійського державного агротехнологічного університету
ім. Дмитра Моторного*

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

Туризм увійшов у ХХІ ст., став глибоким соціальним та політичним явищем, яке значно впливає на економіку як країн в цілому, так і окремих регіонів. У сучасних умовах туризм є високодохідною галуззю, на його частку припадає біля 10 % валового продукту світу, приблизно 30 % світової торгівлі

послугами. Сьогодні кожне 10-е місце робочого часу в світі припадає на туристичний бізнес.

У 2021 році, порівняно з 2019 роком, Україна піднялася на 24 позиції в Індексі глобальної конкурентоспроможності у сфері подорожей і туризму й посіла 54 місце. Як зазначається в матеріалах доповіді Всесвітнього економічного форуму в галузі туризму, Україна мала найшвидший темп зростання в субрегіоні. Зокрема, відбулось значне поліпшення ділового середовища, безпеки, міжнародної відкритості і загальної інфраструктури [5].

На фоні успіхів світового туризму, туристична галузь України на сучасному етапі розвитку відчуває суттєві складнощі. Враховуючи напругу геополітичної ситуації, уповільнені темпи зростання економіки, відтік капіталу, зниження реального доходу населення, Україна невпевнено позиціонує себе на ринку міжнародного туризму. Так, кількість іноземних туристів, що відвідали Україну в 2021 році, становила 4,3 млн. осіб, що на 80,1 % менше обсягу відвідування 2011 року (рис. 1). Загальний туристичний потік також знизився: у 2021 році він становив лише 16 млн. осіб, що на 61,2 % нижче за рівень 2011 року. Отже, загальна тенденція розвитку галузі негативна.

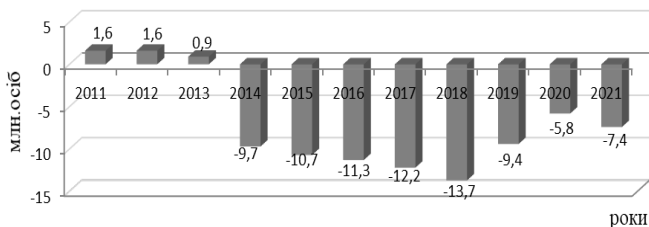

Рис. 1. Сальдо туристичних потоків в Україні за період 2011–2021 рр. [2]

Згідно даних рис.1 констатуємо, що Україна на світовому ринку туризму є імпортером, а не експортером туристичних послуг, хоча за період 2014–2021 рр. спостерігається зменшення від’ємного туристичного сальдо. Про формування позитивного сальдо в найближчий час мови немає, як наслідок, говорити про чистий позитивний вклад міжнародного туризму в економіку нашої країни неможливо, оскільки українські туристи вивозять за кордон значно більше коштів, ніж іноземні туристи залишають в Україні.

Ринок туристичних послуг в Україні також розвивається швидкими темпами, і в найближчі роки ця галузь може стати важливим сектором підприємницької діяльності в Україні. За

даними Державної служби статистики України кількість суб'єктів туристичної діяльності скоротилася за 2011–2019 рр. на 13,8 %, у тому числі туроператорів – на 24,6 %, турагентів – на 9,7 %. Середньооблікова кількість штатних працівників на туристичних підприємствах знизилася на 8,1 % (табл. 1).

Мережа суб'єктів туристичної діяльності України – юридичних осіб та фізичних осіб підприємців – у 2020 році становила 1561 одиниць, що на 604 одиниці більше, ніж у 2011 році (табл. 1). У структурі мережі за типами суб'єктів туристичної діяльності найбільш численною категорією є туристичні агенти, частка яких складає 71 % від загальної кількості суб'єктів. Порівняно з 2011 роком кількість суб'єктів туристичної діяльності в Україні скоротилась на 28 %, а порівняно з 2018 роком – на 16 %.

Незважаючи на те, що доходи від надання туристичних послуг перевищують операційні витрати, співвідношення цих показників щороку зменшується. Так, якщо значення цього показника у 2011 р. становило 2,79 рази, то у 2020 р. – вже -10,2. Таким чином, спостерігається значна тенденція скорочення рентабельності операційної діяльності з надання туристичних послуг і причиною цього є COVID-19.

Таблиця 1

Динаміка кількості та економічних показників діяльності суб'єктів туристичної діяльності в Україні [3, 4]

Роки	Кількість суб'єктів туристичної діяльності, ос.	у тому числі		Доходи від надання туристичних послуг, млн. грн.	Рентабельність операційної діяльності
		туроператори	турагенти		
2011	2165	714	1395	3957,0	2,79
2015	1838	552	1222	11522,5	0,26
2020	1561	452	1109	7232,6	-10,22

Російське повномасштабне вторгнення в Україну у лютому 2022 року також зробило дуже великий негативний вплив на розвиток галузі. Відбулося ускладнення логістики та руйнування традиційних туристичних маршрутів по Україні.

Отже, туристична галузь є однією з галузей, яка дуже постраждала та зазнала значних фінансово-економічних наслідків під час пандемії COVID-19 та війни. Тому на сьогодні туристична індустрія зазнає великих трансформацій, вимагає якісного та ретельного аналізу чинників впливу на ефективність діяльності як галузі в цілому, так і окремих суб'єктів туристичної діяльності в Україні.

Список використаних джерел:

1. Національний інститут стратегічних досліджень. Щодо розвитку туризму в Україні в умовах підвищених епідемічних ризиків. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-06/turyzm-v-ukraini.pdf>.
2. Світовий атлас даних. Україна. Туризм. URL: <https://knoema.com/atlas/Ukraine/Number-of-departures>.
3. Статистичні дані. Кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагентами, за видами туризму. Державна служба України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Статистичні дані. Економічна статистика. Туризм. Туристична діяльність в Україні. Державна служба України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. World Economic Forum. URL: <http://edclub.com.ua/tegy/vsesvitniy-ekonomich-forum>.

Мудра Я. А.

*к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Хмельницького національного університету*

ПЕРЕХІД ІНДУСТРІЇ 4.0 В ІНДУСТРІЮ 5.0: АКЦЕНТИ ЛОГІСТИКИ

Логістика 5.0 – це галузь в системі Індустрії 5.0. Для наведення відмінностей у цих системах, необхідно зазначити, що ера логістики 4.0 базується в основному на оцифровці, а точніше, на автоматизації бізнес-процесів та логістичних процесів, а також на мережевому зв'язку пристроїв і компаній. Метою логістики 4.0 є спрощення процесів, підвищення ефективності та стабілізація глобальних ланцюжків поставок. В такі складні часи сьогодення особливо важливо виявляти загрози уздовж ланцюжка поставок і негайно їх усувати.

Аналітика та дані є вирішальним фактором для логістики, і вони стають дедалі важливішими зі збільшенням обсягу даних. Завдяки постійному оновленню програмного забезпечення та інтелектуальному апаратному забезпеченню можна накопичувати все більше даних та обмінюватися ними. На основі зібраних даних логістичні компанії можуть робити висновки з минулого та давати прогнози на майбутнє.

Big Data – це вже не інновація, це сучасність. Метою розгортання Big Data та інтелектуальної мережі учасників ринку є